

REPORTATGE JORDI NOPCA BARCELONA 08/02/2019

Pla i Delibes: un diàleg entre dos 'homenots'

La Càtedra Josep Pla i la Fundació Miguel Delibes han impulsat un volum col·lectiu en què una dotzena de professors, crítics i escriptors construeixen "un espai de diàleg entre dos gegants" de les lletres catalanes i castellanes. 'El escritor y su territorio' reivindica dos autors que s'han guanyat un públic "sense fronteres lingüístiques, ideològiques o generacionals"

COMPARTEIX

COMENTA

0

COMENTA

0

"Josep Pla és un escriptor pacient. Per a ell, la lentitud és un valor, igual que ho és per als pescadors. Pla s'identifica amb aquests homes tímids, silenciosos i resignats a creure que els peixos no picaran. En cas que ho facin els semblarà una agradable propina". **Xavier Pla**, director de la Càtedra Josep Pla, de la Universitat de Girona, dedica un dels dotze textos d' *El escritor y su territorio* (Sillex) -codirigit amb **Francisco Fuster**- a analitzar la dicotomia entre **escriptors pescadors i escriptors caçadors** a partir d'un conte de **Jordi Puntí** inclòs a *Això no és Amèrica* (Empúries, 2017). "Delibes es definia com un caçador que escrivia -afegeix **Marisa Sotelo**, professora de la Universitat de Barcelona i experta en l'autor d' *El camino* -. Així i tot, no quadra gaire amb els atributs que Pla dona als caçadors, que troba milhomes i creguts. Era un home molt poc donat a la hipèrbole i als elogis. Avui dia costa fer entendre que es pot ser caçador i alhora defensar la natura".

+ INFORMACIÓ

Quan la Gran Guerra va sotragar Josep Pla

Delibes va dedicar **una dotzena de llibres a la caça**. Apareixien entre novel·la i novel·la de l'escriptor, que es va donar a conèixer als 27 anys, quan va guanyar el premi Nadal amb *La sombra del ciprés es alargada*. "Quan surt el número de *Destino* en què es parla del guanyador sembla que ningú no en sapiga res -diu **Jordi Amat**, que també escriu al volum-. Així i tot, encaixa a la perfecció en el projecte cultural i editorial de *Destino*. **Josep Vergés** va fer una xarxa d'autors i crítics que van permetre el diàleg entre la cultura catalana i la castellana. Delibes i Pla són dos dels seus autors clau".

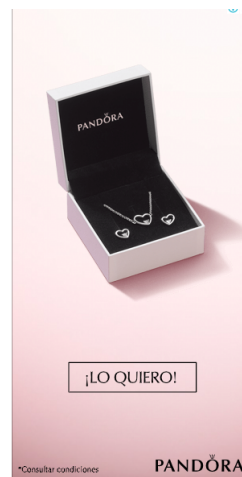
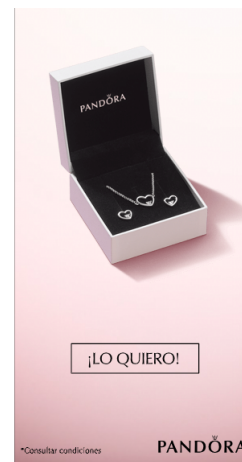
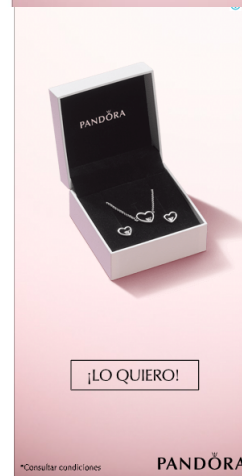
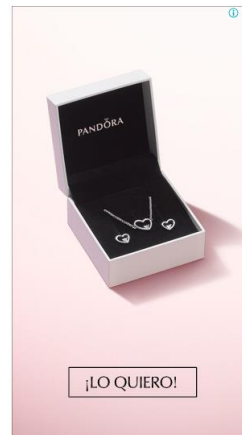
Tot i formar part del mateix catalèg, **Delibes i Pla no es van conèixer fins al 1969**. Es van trobar al mas Pla de Llofriu i també van fer una passejada per Pals. "Tots dos ja havien publicat els llibres que han determinat la percepció de la seva obra: sigui una casualitat o no, tant *El quadern gris* com *Cinco horas con Mario* es van publicar el 1966", comenta Amat. En aquell moment, tant l'un com l'altre havien anat construint una prolífica trajectòria, encara que a tots dos els quedaven llibres importants per escriure. **Valentí Puig defineix Pla com "un Leopardi de l'Empordà sensual"**, **Pere Gimferrer reconstrueix els moments en què va coincidir amb tots dos autors** i **Gustavo Martín Garzo recorda que Delibes "captava l'encant de les coses d'una forma irònica, trista, musical, involuntària"**.

En un altre article d' *El escritor y su territorio*, **Francesc Montero** s'endinsa en la poètica de la quotidianitat que Pla explora a *El carrer estret*, novel·la que va aparèixer el 1951, un any després que *El camino* de Delibes, publicada quan l'autor de Valladolid acabava de fer 30 anys. Aquests dos llibres comparteixen l'absència d'una trama que es pugui explicar. "Tot és un **remenat d'anècdotes, de personatges, de situacions divertides que és impossible d'enumerar**", escriu Montero citant un dels estudiosos de Delibes, **Luis López Martínez**.

+ INFO Nou llibre inèdit de Josep Pla

UN ESCRIPTOR 'GRIS' O 'GRISENC'?

"Un dels punts forts d'aquest volum és que **crea més incerteses que certeses** -explica Jordi Puntí-. En una de les cartes que Delibes envia a Vergés el 1977 li demana si Pla, a la coneguda entrevista al programa de Joaquín Soler Serrano, va dir que era un «escriptor gris». L'editor fa d'editor i li respon al cap d'uns dies que Pla no li diu «gris» sinó «grisáceo». Puntí s'ha tornat a mirar l'emissió d' *A fondo*: "Pla la sap molt llargal. Diu les dues coses".

COMPARTEIX

COMENTA 0

COMPARTEIX

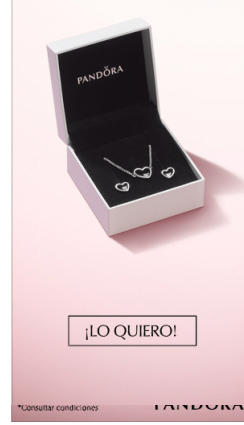
COMENTA 0

"Aparentment, un adjectiu com *grisés* bo per a Pla: deia que li interessava la mitjanja. *l' aurea mediocritas*, i va arribar a batejar un dels seus llibres com *El quadern gris*", defensa **Xavier Pla** abans de recordar que l'autor empordanès "sempre estava competint". A l'entrevista amb Serrano, de l'únics autor que parla bé és **Pio Baroja**. En un altre dels textos del llibre, **Blanca Ripoll Sintes** compara els dos viatges a Nova York dels escriptors. "**Tots dos venen la imatge del pagès que va a la gran ciutat** -diu Puntí-. Així i tot, quan Pla va a Nova York el 1954 és un cosmopolita desenganyat. Havia recorregut Europa als anys 20 i 30, abans de la Guerra Civil i la Segona Guerra Mundial". Una dècada més tard Delibes també hi va passar uns dies. En va treure 35 cròniques per a *El Norte de Castilla*. "Tots dos fan servir un llenguatge senzill, però amb un lèxic ric i variat -afirma Blanca Ripoll-. Paren atenció a les qüestions quotidianes, que transcendeixen sempre l'element local i el connecten amb l'universal". També assenyala **un últim vincle, d'arrel romàntica, "entre l'individu i el territori"**: encara que fossin dos excel·lents cronistes dels seus viatges, a Pla se l'associa amb l'Empordà; a Delibes, amb el camp castellà.

L'admiració de Delibes per Pla apareix en diversos articles, i també en l'intent de fer-lo entrar a la Real Academia el 1975, fet que l'autor va declinar, recomanant-li que en lloc seu hi col·loquessin el lingüista Joan Coromines. Delibes va elogiar Pla per escrit en diverses ocasions: "*Sabe como nadie del color del mar cuando sopla la tramontana, de la llegada de las codornices al valle de Pals o de los feroces destrozos que ha causado a la hermosísima Costa Brava la grosera inserción de la urbano en lo rural*". A l'*Obra Completa* de Pla, en canvi, no hi ha ni una ratlla sobre l'autor de *Los santos inocentes*.

• JOSEP PLA • MIGUEL DELIBES • ESCRITOR • JORDI PUNTÍ • XAVIER PLA
• EDICIONES SÍLEX • JORDI AMAT

EL + VIST

1 Aina Moll, memòria i exemple

2 Si es pot controlar, no és amor

3 Gràcies, Aina Moll